

Goigs a nostra senyora de la Font de la Salut

Sant Iscle de Vallalta

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer de l'Església, 1. Centre urbà, dins el barri de la Poca Farina.
Alçada: 122

Coordenades:

Latitud: 41.62435
Longitud: 2.56915
UTM Est (X): 464109
UTM Nord (Y): 4608159

Classificació

Número de fitxa 08193 - 73
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Any 1893
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: El document que hi ha a l'Església de St. Iscle es una còpia de l'original.
Protecció Física
Observacions protecció: Les còpies estan dins les dependències de l'església de Sant Iscle
Accés Restringit
Ús actual: Religios
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Església parroquial de Sant Iscle](#)
[Ermita i font de la Salut](#)
Autoria de la fitxa Àlex Asensio

Descripció

Full volander que conté els "Goigs dedicats á Nostre Senyora baix la advocació de la Font de la Salut, venerada en lo poble de Sant Iscle de Vallalta, partit judicial de Arenys de Mar, provincia de Barcelona, Bisbat de Girona, en la súa Capella de propietat particular situada á prop d'una font de aigua saludable, fresca y abundosa, nascuda entre rocas dintre del Mas anomenat Santa Victoria".

El càntic va ser estampat l'any 1893 a la impremta mataronina de Felicià Horta i Vives, domiciliada al carrer d'Argentona. Organitzat en dues columnes separades per un filet vertical, el text es compon d'onze estrofes de vuit versos cadascuna, acabades sempre amb la mateixa imprecació: "Salve, humil Verge María / gran Reina de la Salut".

La segona part del goig explica la sanació miraculosa de la pubilla del mas Santa Victòria: "Una nena idolatrada / mes rosseta qu'un fil d'or / n'arribá de tan malalta / a las portas de la mort / Y á Vos, Verge, si n'es viva / á Vos sola, n'és degut / D'aquí n'es que la família / llur afecte per probar / en Sant Iscle aqueixa ermita / prop la font en feu alzar / Fou ofrenda pura y filla / d'uns cors plens de gratitud / Feu que en cambi, Verge Santa / l'aigüa del próxim esquey / vingua á ser per vostre gracia / als mals nostres bon remey".

La còpia conservada no reproduïx cap imatge, però incorpora algunes dades informatives al peu de la composició. En lletra més menuda, s'hi explica que "aqueixa Capella [...] es una prometensa en acció de gracias a la Santíssima Verge; y fou benehida en ella sa primera misa, lo dia 7 de Octubre del any 1885". S'hi fa constar que "S. Santedat lo actual Papa Lleó XIII, se digna concedir Indulgencia plenaria a todas las personas que visitarán á Nostre Senyora en aquesta Capella lo dia de la festa de la mateixa resánt á la intenció del Sumo Pontífice: y cent dies de Indulgencia tots los dias á todas las personas que devotament visitarán á la mateixa Nostre Senyora y resarán devant d'ella cinch vegadas la "Salutació angélica", ó la antífona "Salve Regina". També "los P.P. Missionistes han concedit cuarenta dias de Indulgencia á todas aquellas personas que [...] resarán una "Ave Maria" ó "Salve Regina".

Observacions:

Les referències al Pontífex i als missionistes franciscans en un mateix goig responen a un moment històric en què aquests càntics no només eren producte de la poesia devocional d'arrel popular, sinó que també hi havia autors d'anomenada, com Jacint Verdaguer, que conreaven aquest gènere catequètic amb finalitats propagandístiques.

Lleó XIII va ser Papa de Roma entre 1878 i 1903. El 1881, va fer de la Moreneta patrona de Catalunya. L'any següent, Verdaguer va prologar un recull de notes històriques que duia per nom "Efemèrides vigatanes" publicat pel seu cosí Joaquim Salarich en què el poeta lloava a qui "tingué la ventura de portar en sos braços i el qui col·locà en lo millor trono del món a la Moreneta de Montserrat, princesa de Catalunya, fins a la providencial fundació del Sant Institut dels Fills del Cor de Maria per l'apòstol modern de la nostra terra". Verdaguer, que també va dedicar un himne al combatiu papa Lleó XIII, es referia a la congregació fundada 30 anys enrere a la mateixa ciutat de Vic per Antoni Maria Claret: els missioners o missionistes claretians, que practicaven l'apostolat per combatre les idees liberals i fer créixer la fe cristiana entre els creients.

Les fotografies dels goigs són de les còpies que se'n conserven a l'església parroquial de Sant Iscle de Vallalta.

Bibliografia

ALTÉS I AGUILÓ, Francesc Xavier (2002). Jacint Verdaguer i Montserrat. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, pp. 84-86.

BLANCH, Jacinto (1906). Vida del v. Anton M. Claret y Clará, arquebisbe, fundador dels Missionistes Fills del Còr de Maria per lo R. P. J. B. Barcelona: Vida de Joseph Cunill.

CAMPABADAL I BREU, Joan (2002). "Tres goigs inèdits de Jacint Verdaguer, 3". Amics dels Goigs, núm. 106, p. 29.

CARDONA I ROIG, Osvald (1986). Els goigs i els càntics de Jacint Verdaguer. Barcelona: Editorial Barcino, p. 166.

CASANOYES I CASALS, Manuel (2002). "Verdaguer i Claret". Anuari Verdaguer, revista d'estudis literaris del segle XIX, núm. 11, pp. 211-214.

MORETA I TUSQUETS, Ignasi (2002). "Els goigs de Verdaguer: Edicions i estudis". Anuari Verdaguer, revista d'estudis literaris del segle XIX, núm. 11, pp. 569-576.

PONS I SERRA, Amadeu (2005). "Exposició: Quin goig de... goigs!". Consultat 20 maig 2019, des de <http://bid.ub.edu/14pons.htm>

SALARICH I VERDAGUER, Joaquim (1882). "Efemèrides vigatanes". Discursos-Articles-Pròlechs. Edició de la Il·lustració Catalana, vol. XXVI. Vic: Estampa de Ramon Anglada, pp. 223-224.

SALAS I OLIVERAS, Ramon (2015). "La impremta a Mataró". Fulls, núm. 113. Mataró: Museu Arxiu de Santa Maria, Centre d'Estudis Locals de Mataró, pp. 36-40.

VERDAGUER I SANTALÓ, Jacint (1894). Veus del Bon Pastor o Càntichs Espirituals dels P.P. Missionistes Fills del Immaculat Cor de Maria. Vic: Estampa de Ramon Anglada.

GOIGS DEDICATS Á NOSTRE SENYORA
BAIX LA ADVOCACIÓ
DE LA FONT DE LA SALÚT,

venerada en lo poble de Sant Iscle de Vellalta, partit judicial de Arenys de Mar, província de Barcelona, Bisbat de Girona, en la sua Capella de propietat particular, situada á prop d' una font de aigua saludable, fresca y abundosa, nascuda entre rocs dintre del Mas anomenat **Santa Victoria.**

Desde aqueixa Vall de llàgrimes
hont tant y tant sofrim,
nostres miseras pregarías
á Vos, Verge, dirigim.
Sigau Vos la nostre amiga,
sigau Vos, lo nostre escut:
*Salce, humil Verge Maria,
gran Reina de la Salut.*

Amantíssima Senyora
escoltau las tristes veus
dels que vostre gracia imploran
de jonolls á Vostres peus.
Escoltaune compassiva
nostre cant del cor nascut:
*Salce, humil Verge Maria,
gran Reina de la Salut.*

Verge Santa soberana,
Verge y mare de Deu fill,
mitjentsant la Vostre gracia
seunos forts en lo perill.
Atentau Reina divina
nostre cor tan decaigut:
*Salce, humil Verge Maria,
gran Reina de la Salut.*

Del linatge humá, Vos, sou ^{me}he
defensora angelical:
Vos qui 'na veilla sou Senyora
ab carinyo maternal:
Vos n' sou la font de vida
hont s' hi troba 'l bé perdut:
*Salce, humil Verge Maria,
gran Reina de la Salut.*

Protegiunos, Santa Verge,
en tots quants treballs passém:
Deslliuraunos de la peste
y de tots quants mals tinguem:
Si del mon trista es la vida,
siáu en ella nostre escut:
*Salce, humil Verge Maria,
gran Reina de la Salut.*

No 'n deixáu Verge estimada
á nosaltres entregats:
No 'ns deixáu sense esperansa
no 'ns deixáu abandonats.

Ora pro nobis Sancta Dei genitrix.—Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS:—Concede nos famulos tuos quæsumus Domine Deus perpetua mentis, et corporis san-
nitate gaudere, et gloriosæ Beate Mariæ semper Virginis intercessione á presente liberari tristitia
et æternâ perfrui lætitia. Por Christum Dominum nostrum: Amen.

S. Santidad lo actual Papa Lleó XIII, se digná concedir *Indulgencia plenaria* á todas las personas que visitaran á Nostre
Senyora en aquesta Capella, lo dia de la festa de la mateixa, resant á la intenció del Sumo Pontífice: y *cent dies* de Indulgencia
tota los dies, á todas las personas que devotament visitaran á la mateixa Nostre Senyora y resaran devant d' «ella cínch coplas» la
«Salutació angelica», ó la antífona «Salve Regina».

Los P. P. Misionistas—entre altres gracies—han concedit *cuarenta dies* de Indulgencia á todas aquellas personas que visi-
taran á Nostre Senyora en aquesta Capella y resaran devant de la mateixa una «Ave Maria» ó «Salve Regina».

Aqueixa Capella—hont la advocació de **NOSTRE SENYORA DE LA FONT DE LA SALÚT**—es una prometenca en
acord de gracies á la Santíssima Verge; y fou benedicida celi-brant en ella sa primera missa, lo dia 7 de Octubre del any 1885.
En dita Capella no hi ha calçots, ni cap altre deposit ni rebedor de almoines ab dinar.

Imp. Hortá, Argentina 29.—MATARÓ.—1893.

Ajudaunos d' eixa vida
Verge Santa en lo tribut:
*Salce, humil Verge Maria,
gran Reina de la Salut.*

Y quant l' hora s' esdevinguia
de finiquitar ab Deu,
en aquell instant terrible,
no 'ns féu sorda á nostra veu.
De la fé, Reina divina,
inspireunos la virtut:
*Salce, humil Verge Maria,
gran Reina de la Salut.*

Enfermavan y 's morian
las Mínimas d' un convent
sens trobarne medicina
que guris llur sofriment:
Mes, á Vos ab fé acudiren,
y 'l seu mal quedá vençut:
*Salce, humil Verge Maria,
gran Reina de la Salut.*

Una nena idolatrada
mes rossets qu' un fil d' or.
n' arriba de tan malalta
á las portas de la mort;
Y á Vos, Verge, si n' es viva,
á Vos sola, n' es degut:
*Salce, humil Verge Maria,
gran Reina de la Salut.*

D' aquí n' es que la familia
llur affecte per probar,
en Sant Iscle aqueixa ermita
prop la font 'ns féu alçar;
Fou ofrenda pura y filla
d' uns cors plens de gratitut:
*Salce, humil Verge Maria,
gran Reina de la Salut.*

Feu que en cambi, Verge Santa
l' aigua del próxim esquey
vinguia á ser per vostre gracia
als mals nostres bon remey.
Pansacea féu que sia
per quants us prestan tribut:
*Salce, humil Verge Maria,
gran Reina de la Salut.*